

MAMY PRAWA

do dziecka

Jako rodzice, opiekunowie prawni
oraz inni bliscy macie swoje prawa
związane z dzieckiem - małym pacjentem.

Poznajcie je z naszej ulotki.

www.fundacjamatecznik.pl

[f/ FundacjaMatecznik](https://www.facebook.com/FundacjaMatecznik)

[@/ fundacja_matecznik](https://www.instagram.com/fundacja_matecznik)

[in/ fundacja-matecznik](https://www.linkedin.com/company/fundacja-matecznik)

[@/ @fundacjamatecznik](https://www.tiktok.com/@fundacjamatecznik)

DZIECKO, RODZIC, OPIEKUN

Dziecko, czyli małoletni, to osoba do 18 roku życia.

Przedstawiciel ustawowy to rodzic lub opiekun prawny - mogą to być także rodzice adopcyjni lub rodzice zastępczy (jeśli sąd powierzył im funkcję opiekuna prawnego).

Opiekun faktyczny to osoba, która sprawuje faktyczną stałą opiekę nad małoletnim, np. babcia podczas nieobecności rodziców.

UWAGA!

- Pełnoletnia kobieta, która urodziła dziecko, od razu wchodzi w prawa rodzica, domniemanym ojcem dziecka jest mąż kobiety. Także wtedy, gdy para nie jest już razem, a dziecko urodziło się przed upływem 300 dni od uprawomocnienia się orzeczenia separacji/rozwodu.
- W przypadku związków nieformalnych - konieczne jest uznanie ojcostwa przez mężczyznę i potwierdzenie tego przez matkę dziecka w Urzędzie Stanu Cywilnego. Warto zrobić to jeszcze w czasie ciąży.

OSOBA BLISKA DLA DZIECKA

Dla pacjenta osobą bliską jest każda osoba przez niego wskazana. W przypadku dzieci **osobami bliskimi jesteście Wy jako rodzice, ale także inne osoby, które wskażecie**. Zdarza się, że podczas dłuższych hospitalizacji w szpitalu osobą towarzyszącą dziecku będzie babcia, inny krewny lub niania – wtedy to oni wchodzi w prawa osoby bliskiej.

PRAWO DO OBECNOŚCI

Osoby bliskie mają **prawo towarzyszyć dziecku przez cały czas** podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, w szpitalu, przychodni i innych podmiotach.

Jest to jedno z ważniejszych dla Was praw w przypadku opieki medycznej nad małoletnimi. Zawarte jest ono w wielu, także międzynarodowych dokumentach.

Bezprawne jest wypraszenie Was na czas pobierania krwi czy zabieranie dziecka do pokoju zabiegowego, uniemożliwiając towarzyszenie mu. Wasza obecność nawet przy trudnych i bolesnych zabiegach będzie dla dziecka ogromnym wsparciem.

W teorii osoba udzielając świadczeń zdrowotnych może **odmówić obecności osoby bliskiej**, ale jedynie w dwóch przypadkach (zagrożenie epidemiczne lub bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta). Powinno być to odnotowane w dokumentacji medycznej.

W praktyce szpitale pediatryczne starają się umożliwić obecność rodziców przy małych pacjentach nawet podczas epidemii.

DODATKOWA OPIEKA PIELĘGNACYJNA

Dodatkowa opieka pielęgnacyjna jest to każda niemedyczna opieka nad pacjentem. Może być to pomoc w zmianie pozycji, karmieniu, ubieraniu się czy korzystaniu z toalety. **Prawo to przysługuje każdemu pacjentowi** i wynika z Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

Elementem tych zapisów jest prawo do pobytu z dzieckiem rodzica lub opiekuna faktycznego, **także w nocy**. Szpital powinien stworzyć odpowiednie ku temu warunki w miarę swoich możliwości lokalowych. Nie ogranicza Was wiek dziecka - macie prawo czuwać przy chorym noworodku, jak i 17-latkowi.

Kosztami realizacji tego prawa (np. zużycie mediów przez rodzica czy pościeli) w przypadku pacjentów małoletnich nie mogą być obciążani ich opiekunowie.

UWAGA!

Gdy po porodzie Twoje dziecko musi zostać dłużej w szpitalu, a Ty dobrze się czujesz, możesz zostać wypisana z placówki. Jeśli tego nie chcesz:

- porozmawiaj z lekarką/lekarzem sprawującym nad Tobą opiekę, a jeśli to nie przyniesie skutku - z osobą kierującą oddziałem, na którym przebywasz,
- porozmawiaj ze szpitalnym psychologiem,
- porozmawiaj z zatrudnionym w szpitalu pełnomocnikiem do spraw praw pacjenta,
- ostatecznie - masz prawo przebywać ze swoim dzieckiem 24 godziny na dobę, jeżeli czujesz się na siłach.

PRAWO DO WYRAŻANIA ZGODY

Jako rodzice macie prawo podejmować decyzje dotyczące zdrowia Waszego dziecka. Tyczy się to również kwestii zgody lub odmowy na badania, zabiegi i inne procedury medyczne. W szpitalu / przychodni **zawsze powinniście być pytani o zgodę** przed podjęciem czynności medycznych.

Pamiętajcie jednak:

- ▶ W przypadku różnicy zdań pomiędzy rodzicami co do zgody na jakąś interwencję, decyzję ostatecznie podejmie sąd opiekuńczy.
- ▶ Jeżeli odmawiacie danej procedury, a jej niewykonanie naraża dziecko na uszczerbek na zdrowiu, lekarz może zgłosić sprawę do sądu.
- ▶ Jeżeli sytuacja wymaga natychmiastowej pomocy lekarskiej, lekarz może wykonać czynności medyczne bez zgody rodziców czy sądu, w miarę możliwości konsultując się z innym lekarzem.
- ▶ Jeżeli zostawiliście dziecko z inną bliską osobą i wymaga ono pomocy lekarskiej, zgodę na część czynności medycznych może wyrazić właśnie ta osoba jako opiekun faktyczny.
- ▶ W przypadku młodzieży od 16. roku życia, potrzebna jest zgoda łączna - rodzica i dziecka.

PRAWO DO INFORMACJI

Jako rodzice macie prawo do **pełnej informacji o stanie zdrowia dziecka**, która będzie Wam przedstawiona zrozumiałym językiem. Takie samo prawo ma dziecko powyżej 16. roku życia – lekarz nie może przed nim niczego ukrywać.

Młodsze dzieci także mają prawo do informacji, ale podanej w odpowiednim zakresie i przy użyciu odpowiednich słów.

Możecie także wyrazić zgodę na to, by inne bliskie osoby uzyskiwały informacje na temat zdrowia Waszego dziecka.

Dziecko pełnoletnie (czyli od dnia 18. urodzin) musi wyrazić zgodę na udzielanie Wam informacji na temat jego stanu zdrowia.

DZIECKO - SZCZEGÓLNY PACJENT

Pacjent małoletni jest szczególnie chroniony przez prawo. W 2018 roku Rzecznik Praw Dziecka wraz z Rzecznikiem Praw Pacjenta zebrali najważniejsze zapisy prawne, także z Europejskiej Karty Praw Dziecka w Szpitalu i opracowali **Kartę Praw Dziecka-Pacjenta**.

Karta Praw Dziecka - Pacjenta

Pamiętajcie, że według współczesnej wiedzy Wy jako rodzice jesteście **istotnymi członkami zespołu leczącego dziecko**.

Źródła (stan na czerwiec 2024 r.):

1. *Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.*
2. *Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.*
3. *Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.*
4. *Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.*

FUNDACJA
Matecznik

**Wzmacniamy kobiety w ciąży i po porodzie. Uczymy je, że mają głos.
Budzimy w nich wilczyce - silne,
odważne i głośne!**

**Podoba Ci się nasza ulotka?
Chcesz, żeby trafiła do innych kobiet?
Zeskanuj kod QR i dorzuć się
do naszej skarbonki!**

**Dołącz do naszej watahy!
Razem z nami pomóż
kobietom odkrywać
ich dziką i waleczną naturę!**

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Dobry Samotnik

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030
NOWE FIO

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030